

Yazarlar Arasında

" Her Azerbaycan'a gidişimde abartısız koca bir asrın hasreti ile giderim. Hani naşı bir adam sevgilisi ile ilk defa buluşur ya, hani onunla, yani sevgilisiyle konuşmak ister, içinde aşır taşan duyguları sevgilisine anlatmak ister ama beceremez, dili tutulur, sesi titrer ya, her defasında aynen öyle duygular yaşarım. "

Her Azerbaycan'a gidişimde abartısız koca bir asrın hasreti ile giderim. Hani naşı bir adam sevgilisi ile ilk defa buluşur ya, hani onunla, yani sevgilisiyle konuşmak ister, içinde aşır taşan duyguları sevgilisine anlatmak ister ama beceremez, dili tutulur, sesi titrer ya, her defasında aynen öyle duygular yaşarım. İçimde farklı duygular uyanır, hayata bir başka gözle bakmaya çalışırım. İçimdeki nikbin duygular kaybolur, daha neşeli, daha heyecanlı, daha genç ve enerji dolu hissederim kendimi. Belki de kan yaddaşı dedikleri bu olsa gerek!

Azerbaycan' da gezdiğim yerlere daha dikkatli bakarım, konuştuğum insanlarla daha dikkatli konuşurum. Notlar almam herşeyi aynen bir kamera gibi beynime kaydederim ve yıllar geçse de Azerbaycan' da geçen anları asla unutmam.

Bu defa beni Azerbaycan Yazarlar Birliği davet etmişti. Anar Bey daha Almanya' dayken Yazıcılar Birliğinin 75. Jübilesi olduğunu söylemiş ve davet etmişti. Çok işim olmasına rağmen sevinçle daveti kabul ettim ve iyi ki de gittim.

Park İn otelindeki ilk konuşmalar, tanışmalar, Flormanya' daki şiir dolu akşam, Genç Tamaşaçılar Tiyatrosundaki final toplantısı şimdi de bir film gibi gözlerimin önünden akıp gidiyor.Anar beyin yılların getirdiği tecrübe ve olgunlukla yaptığı konuşmalar hala kulaklarımda.Hatta o konuşmaların birinde ismimi anmadan beni de tenkit etmişti.İlk gün benim yaptığım konuşmada, Azerbaycan yazıcılarına yeterince önem verilmiyor ve dünyada pek fazla tanınmıyorlar dememe Anar bey Azerbaycan Yazıcılar birliği Başkanı olarak alınmış olacak ki programın son gününde yaptığı konuşmada Azerbaycan yazıcılarının dünyada nasıl tanındıklarını uzun uzun anlatmıştı.Ben onun tenkidine asla kırılmadım.Tenkit olmayan yerde hakikatı nasıl bulabiliriz ki? Hep birbirimize övgüler dize dize, saygılar söyleye söyleye dertlerimizin nasıl farkında olacağız ki? Tenkit olsun ki yazarı olsun, tenkit olsun ki eserler ortaya çıksın, tenkit olsun ki gerçek değerler ışık yüzü görsünler...Tenkidi yok edersek, en küçük tenkitten incinirsek ne yazarlarımız ortaya çıkabilecekler ne de gerçek sanat eserleri yazılabilecek!

Toplantılar devam ettikçe güzel tanışmalar, şirin sohbetler de birbiri ardından geliyordu. Anadolu' nun geniş sinesinden kopup gelmiş, Ali Akbaş' ın , Yahya

Akengin, Ataol Behramoğlu, Cengiz Bektaş gibi şairlerin y¼reklerinden akan, dillerinden kopan s¼zleri ni dinlemek, şiirlerine kulak asmak duygularımı daha da coşkun hale getiriyordu. şair Ali Akbaş beyi şahsen tanımasam da şiirlerini yıllardan beridir severek okuyordum. Ayrıca o, Azerbaycan' ımızın en önemli ve değerli dostlarından rahmetli abimiz İbrahim Bozyel' in de yakın dostuydu ve İbrahim abiden onun hakkında çok şeyler dinlemiştik.Onun şimdilerde de `Kardeş Edebiyatlar ` dergisinde yayınlanan birbirinden g¼zel şiirleri gön¼llermize dilimizin sesini, ahengini yaymaktadır.

Ali Akbaş' la birlikte Avrasya Yazarlar Birliği Genel Başkanı Yakup Deliömerođlu dostumuzla yaptığımız sohbetler de hep ortak dertlerimiz ve Türk d¼nyasının meselelerinden başka ne olabilirdi ki? Toplantılardan fırsat bulduğumuz bir anda değerli yazar ve milletvekili Aqil Abbas beyin misafiri olduk. Orda Aqil beyle geçirdiğimiz bir kaç saat ile az da olsa kederlerimizi unuttuk ve doyasıya g¼ld¼k.Ali Akbaş, Yakup Deliömerođlu, Tofiq Abdin, Qalib Toğrul ve geñç araştımacı ve yazar Ebulfez Süleymanlı ile olan beraberliğimiz bin bir çeşnili bir sofraya dönd¼ ve nelerden konuşmadık ki... Ülkelerimiz, dilimiz, medeniyetimiz, geleceğimiz o kısa sohbetin konusu oldu. Ama en çok Aqil beyin espirilerine g¼ld¼k ve ağır ağır ç¼ken akşam karanlığına o gül¼řlerimiz renk katarak Bakı' da geçirdiğimiz anları daha da güzelleştirdi.

Ebulfez Süleymanlı beyin adını anmişken bu geñç kardeşten mutlaka bahsetmeliyim. Daha 35 yaşında olan bu geñç araştımacının Türkiye' nin en önemli yayınevlerinden biri olan Ötüken yayınevinde Azerbaycan ve Türkiye okuyucusu için çok önemli olan `Milletleřme Sürecinde Azerbaycan Türkleri' isimli hacimli ve çok değerli bir kitabı yayınlandı. Bu kitaptan gelecek yazılarımda mutlaka bahsedeceğim, ç¼nk¼ Türkiye' de okumuş ve Türkiye Türkçesini m¼kemmelenen böyle vatansever yazarlarımıza bu ülkenin ihtiyacı vardır.

Ebulfez Bey beni hocası Prof. Selahaddin Xelilov beyle tanıştırmak istediğini söyledi.Aqil bey ve ordaki dostlarla vedalaşarak Selahaddin Beyin ofisine gittik.Selahaddin beyin yazılarını arada bir 525. gazetede okuyordum.Ama kendisini ilk defa orada görd¼m.Daha ilk dakikalarda birbirimize kanımız kaynadı ve bir saate yakın çeşitli meselelerden konuştuk.Selahattin bey bir hayli çalışkan ve üretken bir ilim adamı. Yaptıkları felsefi çalışmalar, çıkardıkları dergiler ve birbirinden ilginç kitaplar hayranlık uyandıracak kadar güzel. Bana hediye ettiği kitaplardan sadece `Romantik şiirde Doğu-Batı Meseleleri' kitabı bile çok uzun bir makalenin konusu olabilir. Bu kitap da Ötüken yayınlarında Türkiye' de yayınlanmış. Selahaddin beyin felsefe konusunda çok değerli fikirleri ve projeleri var.Bu fikirler ve projelerin kendi medeniyetimizi Batı' ya aktarma ve

tanıtma açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Azerbaycan' da olmak benim açımdan biraz da bir koşu maratonuna katılmak gibidir. Herkesi ve her yeri görme isteği ve zaman darlığı sonradan içimde oluşan ve beni yiyip bitiren keşkelerin de ortaya çıkmasına neden oluyor. Keşkelerimden biri de Türk dünyasının gerçek aksakalı Dr. Cevat Heyet hakkındadır. O da Azerbaycan Yazıcılar Birliği' nin jübilesine gelmiş ve bir konuşma yapmıştı. Oteldeki sabah kahvaltısında onunla aynı masada kahvaltı yapmak nasip oldu. Biraz sohbet edince, 'Ben seni tanıyorum, yazılarını 525. gazete de okuyorum,' dedi ve ayrıca Reşad Macidi çok sevdiğini ,525. gazetesine de abone olduğunu söyledi. Bu benim için büyük bir bahtiyarlıktı. Yıllardan beridir faaliyetlerini uzaktan izlediğim ve Güney Azerbaycan için sadece bir yazar, bir dergi yayınlıcısı değil , tek başına bir mektep, bir üniversite olan bu yaşlı bilge, Orhan Arası okuyorum, diyordu. Bundan daha büyük bahtiyarlık ne olabilirdi ki?

Masamızda yine Güney Azerbaycan'dan olan işadamı ve yazar Ali Polat Bey de vardı. Üçümüz resimler çektirdik, Güney' den, Kuzey' den, Türkiye' den konuştuk.Ali Polat bey çok farklı bir işadamı. Duyarlı, dikkatli, ülkesine ve milletine canı yanan, sadece kuru kuruya canı yanmayan aynı zamanda milleti için maddi ve manevi imkanlarını onun yolunda harcayan biri. Bizde böyle işadamları ne yazık ki çok çok azdır. O kısa sohbetten sonra Ali bey beni evine götürdü ve orda kısa da olsa sohbet ettik, çay içtik. Ömer Hayyam, Hz. Ali hakkında yayınladığı birbirinden güzel kitaplarını gördüm.

Üstadımız Dr. Cevat Heyetle sohbetten sonra Moskova' dan gelmiş Tofik Melikli ve şair Nesib Nebioğlu beyle görüştük.Aslında onlarla beni Reşad Macid bey tanıştırdı. Reşad bey Yazıcılar birliğinin işleri nedeniyle başı karışık olduğu için bizleri birbirimizle tanıştırdı ve başka bir iş için yanıımızdan ayrıldı. Tofig beyle dil meselesinde biraz tartıştık. Dil ve milli kimlik söz konusu olunca bir türlü sabırlı olamıyor ve duygularımı dengeleyemiyorum. Bu nedenle ordaki kısa sohbette asabileştiğimi ve çok hissi davrandığımı bu yazıyı yazarken Tofik Melikli beye de bir selam göndererek burda belirtmeyi uygun gördüm.

Tabii ki Azerbaycan Yazarlar Birliği gerçekten de çoğu teşkilatın altından kalkamayacağı bir işin altına girmiş ve dünyanın her tarafından yazarlar, şairler davet etmişti. Zaten Yazarlar Birliği gibi dünyanın en köklü bir teşkilatına da bu yakışırdı. Başkanı, yönetimi, çalışmaları ne kadar tenkit edilirse edilsin Azerbaycan Yazarlar Birliği dünyanın en tarihi yazarı cemiyetlerinden biridir. Ordaki konuşmamda da söyledim, Türkiye' deki en eski Yazarlar teşkilatı 35 veya 39 yıllıktır. Azerbaycan Yazarlar Birliği yanlışları ve eksikliklerine rağmen

kim ne derse desin hala tesirini ve gücünü günümüze kadar koruyabilmiş çok az kuruluşlardan biridir.

Toplantıya katılmış Rus, Gürcü, Ukraynalı, Belurusyalı, Kazakistanlı, Kırgızistanlı yazar ve şairler toplantılara ayrı bir tad ve renk kattılar. Ama Olcas Süleymanov gibi büyük şairlerin hala Rusça konuşmakta ısrarlı oluşları doğrusu beni biraz hayal kırıklığına uğrattı. Ayrıca yeri gelmişken onu da yazayım, son gün ; Genç Tamaşaçılar Tiyatrosundaki toplantıda Olcas Bey konuşurken ; 'Olcas Bey Türkçe' ' diye yerinden bağırarak 'Terbiyesiz' de bendim!

Genç Tamaşaçılar Tiyatrosunda halk şairimiz Sabir Rüstemhanlı ile yanyana oturmuştuk. Sabir abiyle dostluğumuz 1990 yılından başlar. Azerbaycan' a ilk geldiğimde on evinde kalmıştım. Arka tarafta değerli dost Cemil Hesenli bey ; oturuyormuş. İçeri girerken görmemişim. Arkadan bana kalın bir kitap uzattı, baktım 'Azerbaycan Xalq Cumhuriyetinin Xarici Siyaset'i isimli kitabıydı. Cemil bey yine, araştırmasına geç kalınmış bir meseleyi çok ilmi bir şekilde ele almıştı. Ne yazık ki onunla çok kısa ve ayak üstü bir kaç cümle konuşabildik.

Ordaki toplantıda Refael Hüseyinov beyin hazırlamış olduğu ve Yazarlar Birliğinin tarihini anlatan belgesel film misafirler tarafından beğenildi. Toplantıdan sonra yaptığımız sohbetlerde de film üzerinde durduk ve Refael beyi takdir ettik. Anar Bey ve Elçin Efendiyev beyin son toplantıdaki uzun, meseleleri açık ve aydın bir şekilde ortaya koyan konuşmaları gerçekten çok yerinde konuşmalardı.

İki gün de olsa manevi bağlarla birbirimize gönülden bağlı dostlarla veya kalemlerle, sözle dostluğu olan insanlarla birlikte olmak bir yazar için değeri hiç bir şeyle ölçülemeyecek kadar önemlidir. İnsan o kısa zamanda herkesle konuşmak, fikir alışverişinde bulunmak, yürek sözlerini söylemek istiyor. Buna ne vakit yetiyor ne de imkanlar... İlk gün ki toplantıda yanyana oturduğumuz dostum Elçin Hüseyinbeyli, yine dost Selim Babullaoğlu, sonra bütün toplantıları başından sonuna kadar dikkatle izleyen değerli şairimiz Abbas Abdulla, Yazıcı Yaşar, Hollanda' dan gelmiş yazar Gülşen Letifxan gibi dostlarla çok kısa sohbet edebildik.

Dostların yanısıra isimlerini duyduğum ve orda ilk kez karşılaştığım Azerbaycan Dergisinin Redaktörü İntikam Kasımzade bey, genç şair Kenan Hacı, Gazaxlı Gülemail Murad Xanım, Geşem Necefzade, Mahire Abdulla xanım, Kespi gazetinden Dayandık Sergin bey, Naxöivan sevdalısı şaire Nafile Abuzerli xanım, şaire Genimet Meheremli ; xanımla ayak üstüde olsa tanışmak, sohbet edebilmek çok güzeldi.

Azerbaycan' a her gidişimde gurbetten gelen bir kardeşini bekler gibi beni bekleyen ve daha yolculuğa başlamadan ne zaman, hangi saatte orada olacağımı sorup soruşturan Tofiq Abidin abim ve dostum Qalib Toğrul' un candan ve dostluktan öte kardeşlik duygularıyla dolu hareketleri, sevinçleri beni orda evimdeymişcesine duygulara sevk ediyor.Bu defa da doymasak bile onlarla bir arada olmak, sohbet etmek ve zaman darlığına rağmen bir akşam yemeğine gitmek beni çok sevindirdi.Qalib beyin arkadaşı Qanimet bey ve 525' den Yusuf beyle sohbetlerimiz daha özel ve daha farklıydı.Yusuf beyin yüzünü görmesiniz sesinden Reşad Macid konuşuyor diyebilirsiniz.Sesleri ikiz kardeş gibi birbirine benziyor.Yusuf Beyden değerli şairimiz Ramiz Rövşan' ın 63. cü yaş günü olduğunu öğreniyor ve telefonla tebrik ediyoruz.

O sesler, o gülüşler, tartışmalar, el sıkışmalar, sözler, sohbetler benimle birlikte Azerbaycana binlerce kilometre uzaklıktaki Almanya' ya da geldi.O sözleri, o dostlukları yüreğimde birer gül gibi biriktirdim ve bir kısmını değerli okuyucularla paylaşısam da çoğunu kendime sakladım. Ben her sabah burada uyanır uyanmaz kendime sakladığım o sohbetler, o sözler ve o dostlukların içinde Azerbaycanın sesini, sedasını, kokusunu alıyorum.Seviniyorum ki yanımda Azerbaycan var,sen varsın!